

**CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA**

**NATIONAL ANTICORRUPTION
CENTRE OF THE REPUBLIC OF
MOLDOVA**

Adresa: MD-2004, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198, mun. Chișinău, Republica Moldova
tel. (+373) 22-25-72-94, email: secretariat@cna.md

Nr. 06/2/803 din 19.01.2024

La nr. 21-02/23 din 04.01.2024

**Ministerul Agriculturii și Industriei
Alimentare**

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege privind rețeaua de colectare de informații contabile despre venituri și activitatea economică a exploatațiilor agricole (număr unic 929/MAIA/2023).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 6 (șase) file.

Director

Digitally signed by Pinzari Alexandr
Date: 2024.01.19 17:09:28 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Alexandr PÎNZARI

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO24/9398 din 19.01.2024

la proiectul de lege privind rețeaua de colectare de informații contabile despre venituri și activitatea economică a exploatațiilor agricole (număr unic 929/MAIA/2023)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Guvernul RM, iar autor nemijlocit este Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul, însoțit de nota informativă și anunțul privind inițierea și consultarea publică a acestuia, se regăsesc pe pagina web oficială a autorului, redirectionând pentru portalul particip.gov.md după cum urmează: <https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-organizarea-consultarilor->

Astfel, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional.

I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este *evaluarea comparativă a activităților economice a exploatațiilor agricole* pentru determinarea eficienței cheltuielilor suportate din buget pentru atingerea obiectivelor *Strategiei* naționale de dezvoltare agricolă și rurală și a *politicilor agricole* elaborate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Instituirea rețelei de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole, după modelul Uniunii Europene, poate contribui la *evaluarea obiectivă a performanței Strategiei* naționale de dezvoltare agricolă și rurală (în special a cheltuielilor publice efectuate prin intermediul subvenționării agriculturii și mediului rural) și a *politicilor agricole* elaborate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, fapt care poate fi apreciat ca fiind conform interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Autorul a indicat în nota informativă aferentă proiectului:

- *denumirea autorului* proiectului actului normativ (Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare);
- *condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ* (i) Lipsa informațiilor cu privire la veniturile și activitățile economice ale exploatațiilor agricole privează autoritățile publice de posibilitatea realizării unei evaluări obiective a performanței *Strategiei* naționale de dezvoltare agricolă și rurală, în special a cheltuielilor publice efectuate prin intermediul subvenționării agriculturii și mediului rural; ii) Până în prezent, evaluarea *politicilor agricole* elaborate de către Minister s-a realizat, în mare parte, pe datele prezentate de către Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, fără o evaluare comparativă a activităților economice a exploatațiilor pentru a aprecia eficiența cheltuielilor suportate din buget la atingerea obiectivelor fixate în documentele de politici, în special creșterea competitivității și a veniturilor fermierilor);
- *descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației*

naționale cu legislația Uniunii Europene (nu are drept scop armonizarea legislației RM cu acquis-ul comunitar);

- *principalele prevederi* ale proiectului și evidențierea elementelor noi (autorul a reflectat și analizat structura rețelei de informații contabile Agricole (agenția de legătură, comitetul național și exploatațiile agricole), atribuțiile exercitate în context de către subiecții prenotate);

- *modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare* (Pentru punerea în aplicare a Legii, prin hotărâre de Guvern urmează a fi transpuse în legislația națională Regulamentului delegat nr. 1198/2014 și revizuită structura Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 695/2017, în scopul creării subdiviziunii RICA).

I.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”. Potrivit notei de argumentare a proiectului, implementarea prevederilor propuse implică cheltuieli financiare adiționale. Autorul a reflectat exhaustiv *categoriile și cuantumul* cheltuielilor ce se impun în context (i) Costuri pentru software-ul de colectare, prelucrare și verificare a datelor; ii) Costurile de participare a exploatației agricole la anchetă și, după caz, costurile de colectare a datelor; ii) Costuri pentru crearea subdiviziunii RICA în cadrul MAIA (prin reorganizarea unei subdiviziuni actuale)).

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus, preponderent, într-un limbaj simplu, în mare parte, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017. Excepție în acest sens constituie prevederile art.1 alin.(3), or redacția propusă operează cu o formulare ambiguă care atribuie caracter ambiguu limitei competenței exercitate în context de către entitatea publică responsabilă/agenții publice responsabile de “*stabilirea situației agriculturii și a piețelor agricole*”.

În aceeași ordine de idei, se remarcă faptul că utilizarea noțiunii de “*agenție de legătură*” în conținutul proiectului nu este justificată, or prevederile proiectului nu reflectă un mecanism de cooperare al entității prenotate cu organisme similare din spațiul UE (atribuții de cooperare și schimb de informații, scopul și volumul/categoriile de date vizate, proceduri administrative relevante, încadrarea acestuia în sistemul instituțional al administrației publice centrale de specialitate, etc.).

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Prevederile proiectului, vizează activitatea *organului central de specialitate pe domeniul agriculturii, agenției de legătură și comitetului național* (în sensul prevăzut de Regulamentul nr.1217/200). Analiza prevederilor propuse, denotă factori de risc ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative reglementate și admiterea incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agenții publici/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora. Deficiențele prenotate vizează:

- i) ambiguitatea reglementării atribuție "*stabilirii situației agriculturii și a piețelor agricole*";
- ii) *Transparența entității publice responsabile de exercitarea atribuțiilor de agenție de legătură*;
- iii) *Omiterea reglementării obligației de aprobare a raportului asupra execuției planului de selecție a exploatațiilor cu evidență contabilă proprie.*
- iv) exercitarea cumulativă a atribuțiilor administrative de elaborare și control și riscul stabilirii unor cerințe excesive în raport cu subiecții supuși chestionării.

Aspectele date au fost analizate suplimentar în conținutul compartimentului III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -
Art.1 alin.(3) Articolul 1. Scopul și obiectul prezentei legi (3) Informațiile obținute în conformitate cu prezenta Lege servesc drept bază pentru <u>stabilirea situației agriculturii și a piețelor agricole</u> , precum și pentru stabilirea veniturilor agricole a exploatațiilor agricole. Rapoartele respective <u>se pun la dispoziția publicului pe portalul guvernamental unic de date deschise în conformitate cu cadrul normativ aprobat de Guvern.</u>
Obiecții: <i>Prim-plan</i> se remarcă faptul că redacția a fost îmbunătățită în rezultatul desfășurării procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate. Totodată, analizând prin prisma standardelor internaționale anticorupție vizate de prevederile art.5, 10, 13 al Convenției ONU împotriva corupției, ratificată prin Legea nr. 158-XVI din 06 iulie 2007 și principiilor directe pentru lupta împotriva corupției vizate de Rezoluția (97) 24 a Comitetului de Miniștri, se remarcă <i>insuficiența</i> redacției propuse de autor pentru a asigura ca organizarea, funcționarea și procesul de luare a deciziilor în administrația publică să țină cont de necesitatea stringentă a combaterii corupției, în special prin stabilirea unui nivel maxim posibil de transparență, sporirea transparenței proceselor de decizie și promovarea participării publicului la aceste procese. Nereglementarea obligației publicării rapoartelor pe pagina web oficială a entității publice responsabile de exercitarea atribuțiilor de <i>agenție de legătură/organul central de specialitate</i> , poate condiționa caracterul obscur al procesului de elaborare a rapoartelor

prenotate și responsabilizarea insuficientă a agenților publici implicați, periclitând eficiența mecanismelor de raportare a rezultatelor activității și asigurare a controlului public în domeniu.

Subsidiar, cu referire la utilizarea expresiei *“stabilirea situației agriculturii și a piețelor agricole”* se remarcă faptul că aceasta atribuie caracter ambiguu limitei competenței exercitate în context de către entitatea publică responsabilă/agenții publici responsabili. Deficiența în cauză, denotă neîntreținerea exigențelor de tehnică legislativă vizate de art.3 alin.(1) lit.d) și art.54 alin.(1) lit.a), c) al Legii nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative (*„conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, [...]”*). Se remarcă faptul că prevederile art.23 alin. (2) din Constituție implică adoptarea de către legislator a unor legi accesibile, clare și previzibile. Condiția clarității și a previzibilității este îndeplinită atunci când atât justițiabilul, cât și nemijlocit subiectul vizat de normă, poate cunoaște, din chiar textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea (inclusiv penală) și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării acestei norme. De asemenea, pentru ca legea să îndeplinească cerința previzibilității, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a agenților publici în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit, or o putere discreționară care nu este delimitată, chiar dacă face obiectul controlului judiciar din punct de vedere formal, nu trece de testul previzibilității (Hotărîrea Curții Constituționale nr. 26/2010; HCC 26/2016; etc.). Subsidiar, se accentuează faptul că practica Curții Constituționale de examinare a constituționalității prevederilor de sancționare a unor infracțiuni de corupție, denotă faptul că interesul public și conformitatea acțiunilor unui agent public cu interesul public urmează a fi delimitate doar prin prisma exigențelor stabilite exhaustiv de cadrul normativ primar, asigurînd astfel stabilitatea și predictabilitatea normelor. În context se remarcă faptul că adoptarea normei în redacția propusă va obstrucționa investigarea eventualelor acțiuni tendențioase ale agenților publici vizati/persoanelor care au/susțin că au influență asupra acestora, or caracterul ambiguu al normei atribuie caracter legal potențialelor abuzuri/depășiri săvîrșite de către aceștia. De referință sub acest aspect se evidențiază: - Hotărîrea Curții Constituționale nr.33 din 07.12.17; - Hotărîrea Curții Constituționale nr.24 din 17.10.19; - Hotărîrea Curții Constituționale nr.22 din 27.06.17; etc.

Recomandări:

1. Reglementarea obligației publicării rapoartelor pe pagina web oficială a entității publice responsabile de exercitarea atribuțiilor de *agenție de legătură/organul central de specialitate*.
2. Excluderea expresiei *“stabilirea situației agriculturii și a piețelor agricole”*, sau reconsiderarea acesteia și racordarea la scopul declarat al proiectului *evaluarea comparativă a activităților economice a exploatațiilor agricole* pentru determinarea eficienței cheltuielilor suportate din buget pentru atingerea obiectivelor *Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală și a politicilor agricole* elaborate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Factori de risc:

- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice
- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive
- Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări
- Lipsa/insuficiența accesului la informația de interes public
- Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice
- Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)

Riscuri de corupție:

- Generale
- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - depășire a atribuțiilor de serviciu
  - abuz de serviciu
  - trafic de influență
  - conflict de interese și/sau favoritism
  - influențare necorespunzătoare
- Legalizarea actelor de:
  - depășire a atribuțiilor de serviciu
  - abuz de serviciu
  - conflict de interese și/sau favoritism
  - influențare necorespunzătoare

Art.7, 8

Articolul 7. Comitetul național al rețelei de informații contabile

(1) Guvernul înființează un comitet național al rețelei de informații contabile (denumit în continuare „comitetul național”).

(2) Comitetul Național este responsabil de fixarea numărului de exploatații cu evidența contabilă proprie și aprobarea planului pentru selectarea exploatațiilor participante cu specificarea distribuirii pe categorii de exploatații.

Articolul 8. Agenția de legătură

Guvernul desemnează o agenție de legătură care are următoarele atribuții: [...] b) elaborează planul de selecție a exploatațiilor cu evidență contabilă proprie și îl supune aprobării comitetului național;

Obiecții:

Primo se evidențiază prevederile art.6 alin.(2) lit.b) al Regulamentului nr.1217/200, după cum urmează: Articolul 6 [...] (2) Comitetul național își asumă responsabilitatea de a selecționa exploatațiile cu evidență contabilă proprie. În acest scop, el trebuie să aprobe în special: (a) planul de selecție a exploatațiilor cu evidență contabilă proprie, care cuprinde mai ales repartizarea exploatațiilor cu evidență contabilă proprie pe categorii de exploatație și modalitățile de selecție a acestor exploatații; (b) raportul asupra execuției planului de selecție a exploatațiilor cu evidență contabilă proprie).

În contextul celor invocate supra, se remarcă lipsa unor reglementări ce vizează obligația *Comitetului* de aprobare a *raportului* asupra execuției planului de selecție a exploatațiilor cu evidență contabilă proprie, fapt care denotă insuficiența transpunerii acquisului comunitar citat supra și neîntreținerea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.29 alin.(2) al Legii nr.100 din 22 decembrie 2017 cu privire la actele normative.

Totodată, prevederile proiectului sunt lacunare sub aspectul reglementării *statutului* Comitetului național al rețelei de informații contabile și agenților publici care vor exercita eventual rolul de membru al acestuia, fapt care creează precondiții pentru interpretarea tendențioasă a aspectelor ce țin de:

- regimul general al activității Comitetului, forma organizatorică-juridică (devine incert dacă acesta își va desfășura activitatea sub forma unui organ colegial cu întrunire periodică și asistarea din partea agenților publici ai unei entități publice sau crearea unei entități noi care va necesita bugetarea unor resurse financiare suplimentare) și principiile fundamentale de organizare și funcționare a acestuia;
- modul/sursa de finanțare a activității și raporturile juridice care decurg din activitatea acestuia, or conform art.19 alin.(2) din Regulamentul 1217/2009 *Cheltuielile de constituire și funcționare a comitetului național, a comitetelor regionale și a organelor de legătură nu se înscriu în bugetul Comunității al Directivei 1217/2009;*
- componența instituțională/componența numerică;
- procedurile administrative de delegare a membrilor/angajarea personalului și criteriile aplicate în contextul selectării, incompatibilități în funcția deținută, durata mandatului, numărul mandatelor exercitate consecutiv și rotația pe aceste posturi, eventuala remunerare a acestora;
- răspunderea juridică aplicată membrilor Comitetului pentru exercitarea neconformă/neexecutarea obligațiilor de serviciu;

Omiterea reglementării aspectelor prenotate, denotă neîntreținerea exigențelor prevăzute de art.32 Cod administrativ coroborat cu art.10 alin.(1) lit.a), art.11 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017, art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și standardelor vizate de art.7 al Convenției ONU împotriva corupției. Textul legislativ trebuie să corespundă principiului unității materiei legislative sau corelației între textele regulatorii, pentru ca persoanele să-și poată adapta comportamentul la reglementările existente, ce exclud interpretările contradictorii sau concurența între normele de drept aplicabile.

În cele din urmă, se remarcă faptul că exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării exhaustive a spectrului de atribuții exercitate, or funcția publică presupune ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică (în acest sens de referință sunt atât prevederile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04 iulie 2008, cât și prevederile Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 04 mai 2012).

Recomandări:

1) Reglementarea *obligației de aprobare a raportului* asupra execuției planului de selecție a exploatațiilor cu evidență contabilă proprie. Coroborat cu obiecțiile expuse în prezentul raport de expertiză anticorupție, se recomandă reglementarea *obligației de publicare a raportului* pe pagina web oficială a entității publice responsabile de exercitarea atribuțiilor de *agenție de legătură*.

2) Reglementarea aspectelor deficitare evidențiate supra (ce vizează *statutul* Comitetului național al rețelei de informații contabile și agenților publici care vor exercita eventual rolul de membru al acestuia).

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Lipsa/insuficiența accesului la informația de interes public
- Lipsa/insuficiența transparenței funcționării entităților publice
- Lipsa/insuficiența mecanismelor de supraveghere și control (ierarhic, intern, public)

Riscuri de corupție:

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - influențare necorespunzătoare
  - nerespectare a regimului cadourilor
  - trafic de influență
  - abuz de serviciu
  - depășire a atribuțiilor de serviciu
  - conflict de interese și/sau favoritism
  - îmbogățire ilicită
- Legalizarea actelor de:
  - influențare necorespunzătoare
  - abuz de serviciu
  - depășire a atribuțiilor de serviciu
  - conflict de interese și/sau favoritism

- 3 -

Art.8 lit.d)-e); art.11

Articolul 8. Agenția de legătură

Guvernul desemnează o agenție de legătură care are următoarele atribuții: [...]

d) colectează fișele exploatație agricole;

e) verifică dacă fișele exploatație agricole sunt corect completate.

Articolul 11. Dispoziții finale

(1) Prezenta Lege intră în vigoare la expirarea a 24 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova .

(2) Guvernul în termen de 12 luni de la publicarea Legii va adopta actele normative necesare asigurării executării prezentei Legi

Obiecții:

Prim-plan se remarcă faptul că Regulamentul 1217/2009, vizează crearea unei rețele de colectare de date contabile agricole privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole în Comunitatea Europeană. În context, reținem după cum urmează: (2) *Dezvoltarea politicii agricole comune impune existența unor informații obiective și relevante cu privire la veniturile din diverse categorii de exploatații agricole și cu privire la activitatea economică a exploatațiilor care fac parte din categoriile care necesită o atenție specială la nivelul Comunității.*

(5) *Aceste obiective pot fi atinse numai printr-o rețea comunitară de colectare de informații contabile*

agricole (denumită în continuare „rețeaua de informații”) având la bază birourile contabile agricole existente în fiecare stat membru și care se bucură de încrederea părților interesate și se bazează pe participarea lor benevolă.

Articolul 1 (1) Pentru a răspunde nevoilor politicii agricole comune, se înființează o rețea comunitară pentru colectarea de informații contabile agricole (denumită în continuare „rețeaua de informații”).

(2) Scopul rețelei de informații este de a colecta informațiile contabile necesare în special pentru:

- (a) stabilirea anuală a veniturilor exploatațiilor agricole din domeniul de studiu definit la articolul 5 și
- (b) efectuarea unei analize a activității economice a exploatațiilor agricole.

În fiecare an, în luna octombrie, comitetul comunitar procedează la examinarea evoluției veniturilor agricole ale Comunității, în special pe baza rezultatelor actualizate ale rețelei de informare.

Analizînd prin prisma exigențelor de tehnică legislativă art.54 alin.(1) lit.c)-d), h), alin.(5) al Legii nr.100 din 22 decembrie 2017, se remarcă faptul că utilizarea noțiunii de „agenție de legătură” în conținutul proiectului nu este justificată, or prevederile proiectului nu reflectă un mecanism de cooperare al entității desemnate, cu organisme similare din spațiul UE (atribuții de cooperare și schimb de informații, scopul schimbului de date, proceduri administrative relevante, volumul schimbului de date, încadrarea entității și activității acesteia în sistemul instituțional al administrației publice centrale de specialitate, etc.). Exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării exhaustive a spectrului de atribuții exercitate, or funcția publică presupune ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii. În scopul realizării prerogativelor de putere publică (în acest sens de referință sunt atît prevederile Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr.158-XVI din 04 iulie 2008, cît și prevederile Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 04 mai 2012).

Omisunea legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, potrivit cărora: „Pentru a se evita lacunele legislative, soluțiile propuse în proiectul actului normativ trebuie să acopere întreaga problematică a relațiilor sociale ce constituie obiectul de reglementare al proiectului.”. Pericolul coruptibilității acestui element constă în incertitudinea pe care o creează în relațiile sociale, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor funcționarilor publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care autoritățile responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri.

Potrivit art.8 alin.(4) lit.a) din Legea contabilității și raportării financiare nr.287/2017: (4) Biroul Național de Statistică:

a) colectează, stochează și generalizează situațiile financiare, raportul conducerii și raportul auditorului;

b) gestionează Depozitarul public al situațiilor financiare;

c) asigură protecția și securitatea datelor din Depozitarul public al situațiilor financiare, ca parte componentă a resurselor informaționale de stat;

d) asigură, prin intermediul Depozitarului public al situațiilor financiare, entităților condițiile necesare pentru prezentarea, în regim on-line sau pe suport de hîrtie, a situațiilor financiare, a raportului conducerii și a raportului auditorului;

e) verifică respectarea formei, plenitudinii și termenelor de prezentare a situațiilor financiare, raportului conducerii și raportului auditorului;

f) publică, prin intermediul Depozitarului public al situațiilor financiare, situațiile financiare, raporul conducerii și raportul auditorului;

g) asigură prezentarea informațiilor generalizate din situațiile financiare utilizatorilor;

h) poate delega organelor centrale de specialitate și altor autorități publice funcția de colectare și verificare a formei, plenitudinii și termenelor de prezentare a situațiilor financiare ale entităților din anumite ramuri,

domenii/sectoare de activitate.

Astfel, se remarcă faptul că aprobarea proiectului în redacția propusă, poate determina stabilirea unor cerințe excesive în raport cu subiecții supuși chestionării.

Totodată,

(i) potrivit notei de argumentare a proiectului: *pentru realizarea sarcinilor care îi va reveni în calitate de agenție de legătură, în cadrul Ministerului va fi creată subdiviziunea RICA, pe baza subdiviziunii Serviciul analiza prețurilor de piață, ce va fi reorganizată în Direcție. Pentru realizarea sarcinilor ce urmează să le revină acestei Direcții sunt necesari 5 unități de personal: un șef de Direcție, 3 consultanți principali, dintre care: 1 – în domeniul metodologiilor, 1 – domeniul IT; 1 – analiza datelor; un consultant superior în domeniul metodologiilor. Costurile pentru instituirea acestor funcții sunt indicate în Anexă la Notă.*

(ii) potrivit argumentelor vizate de autor în tabelul de divergență a proiectului: *observăm că datele colectate de BNS se bazează pe datele comunicate de fermieri, care pot să nu corespundă realității. Pe când, proiectul de Lege prevede întocmirea unor anchete (fișe) și posibilitatea agenției de legătură să verifice corectitudinea completării acestora (art. 8 alin. (5) și 9 alin. (2) lit.c), activități care nu sunt realizate de BNS. De asemenea, agenția de legătură pentru verificarea dateor va avea posibilitatea să consulte și alte surse de informații, nelimitându-se doar la fișele exploatației agricole.*

Analiza coroborată a aspectelor reflectate supra

(i-ii), denotă intenția autorului de a atribui agenției de legătură prerogativa de efectuare a controalelor la fața locului pentru verificarea stării de fapt și contrapunerea cu datele declarate de agricultor, or lipsa unor prevederi exprese ce rezumă atribuțiile entității prenotate la contrapunerea datelor din fișă cu datele disponibile din alte surse informaționale - poate condiționa exercitarea unor atribuții excesive improprii entității și contrar principiilor vizate de art.4 al Legii privind administrația publică centrală de specialitate nr. 98 din 04 mai 2012.

Per a contrario, adoptarea soluției legislative propuse, poate facilita agenda legislativă pentru fragmentarea aparatului administrativ și instituționalizarea agenției de legătură, fapt care examinat în condiții de austeritate bugetară constantă, nu corelează cu recomandările metodologice de referință elaborate de către autoritățile în comun cu partenerii de dezvoltare care, în mod consecvent accentuează necesitatea reducerii cheltuielilor bugetare (aspectele date au fost obiectate inclusiv de către unele entități la etapa de consultare publică a proiectului – Ministerul Finanțelor, AGE).

Recomandări:

1. Reconsiderarea formulei de reglementare propuse și analiza posibilității încadrării RICA în sistemul administrativ și sistemele informaționale existente, or obligația desemnării unei entități publice responsabile de exercitarea atribuțiilor de "agenție de legătură" (în sensul prevăzut de prevederile Regulamentului 1217/2009 din 30 noiembrie 2009), incumbă autorităților naționale doar în momentul în care, în condițiile prevederilor art.21 Regulamentului 1217/2009, prevederile acestuia, în toate elementele, devin incidente pentru autoritățile naționale.

2. Revizuirea spectrului de atribuții vizat de art.8 și excluderea factorilor de risc specifici exercitării cumulative a atribuțiilor administrative de elaborare și control. O soluție în acest sens, poate constitui precizarea, în conținutul art.8 lit.d)-e) a rolului de structură analitică și a faptului că verificarea în speță se rezumă la contrapunerea datelor din fișă cu datele disponibile din alte surse informaționale.

Factori de risc:

- Atribuții excesive, improprii sau contrare statutului entității publice
- Lacună de drept
- Utilizarea neuniformă a termenilor

Riscuri de corupție:

- Cumularea competențelor de a stabili rigori, a controla aplicarea lor și de a sancționa
- Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative
- Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor/Obligații excesive
- Atribuții paralele

- 4 -

Art.10

Articolul 10. Interdicții și sancțiuni

(1) Se interzice utilizarea într-un scop fiscal a oricărei informații contabile individuale sau a oricărei informații individuale obținute pe baza prezentei Legi sau divulgarea sau utilizarea acestor informații în alte scopuri decât cele prevăzute la articolul 1.

(2) Se interzice oricărei persoane care participă sau a participat la rețeaua de informații să divulge orice date contabile individuale sau orice alte informații de care a luat cunoștință în timpul exercitării funcției.

Obiecții:

Conform prevederilor art.16 alin.(1) al Regulamentului nr.1217/200: *Se interzice utilizarea într-un scop fiscal a oricărei date contabile individuale sau a oricărei informații individuale obținute pe baza prezentului regulament sau divulgarea sau utilizarea acestor informații în alte scopuri decât cele prevăzute la articolul 1.*
(2) Se interzice oricărei persoane care participă sau a participat la rețeaua de informații să divulge orice date contabile individuale sau orice alte informații de care a luat cunoștință în timpul exercitării funcției. (3) Statele membre iau toate măsurile necesare pentru a sancționa încălcarea dispozițiilor alineatului 2

În context, se remarcă insuficiența redacției propuse, or aceasta nu vizează răspunderea juridică imputabilă subiectului vizat de normă, fapt care poate obstrucționa atragerea la răspundere a acestora pentru eventuala neexecutare/executare necorespunzătoare a obligațiilor prescrise. Omisiunea legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.29 alin.(2) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative citate ante.

Aplicarea principiilor vizate de art.23 alin.(2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare. În acest sens, prin Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională reține faptul că „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și claritate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție [...].”

Recomandări:

Evidențierea *răspunderii juridice* aplicabile pentru divulgarea datelor contabile individuale sau orice alte informații de care a luat cunoștință persoana în timpul exercitării funcției.

Factori de risc:

- Lacună de drept
- Lipsa responsabilității clare pentru încălcări
- Temeiuri neexhaustive pentru survenirea răspunderii

Riscuri de corupție:

- Generale

IV. Concluzia expertizei

Potrivit notei informative a proiectului, finalitatea scontată a acestuia este *evaluarea comparativă a activităților economice a exploatațiilor agricole* pentru determinarea eficienței cheltuielilor suportate din buget pentru atingerea obiectivelor *Strategiei* naționale de dezvoltare agricolă și rurală și a *politicilor agricole* elaborate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare. În acest sens, autorul propune instituirea unei rețele de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole, după modelul Uniunii Europene.

Autorul a prezentat *Sinteza* avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect/instituțiilor interesate, fapt ce denotă aspectul *definitivat* al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de art.28 al Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017 - pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit.a)-d) al Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu *întrunirea* exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit.a)-f) al Legii cu privire la actele normative nr.100 din 22 decembrie 2017.

Conceptul de *"agenție de legătură"*, necesită o reconsiderare, or în redacția propusă, proiectul nu reflectă un mecanism de cooperare al entității prenotate cu organisme similare din spațiul UE care ar justifica terminologia utilizată în context, iar obligația desemnării unei *entități publice* responsabile de exercitarea atribuțiilor de *"agenție de legătură"* (în sensul prevăzut de prevederile Regulamentului 1217/2009 din 30 noiembrie 2009), incumbă autorităților naționale doar în *momentul în care, în condițiile prevederilor art.21 Regulamentului 1217/2009, prevederile acestuia, în toate elementele, devin incidente pentru autoritățile naționale.*

Per a contrario, adoptarea soluției legislative propuse, poate facilita agenda legislativă pentru fragmentarea aparatului administrativ și instituționalizarea *agenției de legătură*, fapt care examinat în condiții de austeritate bugetară constantă, nu corelează cu recomandările metodologice de referință elaborate de către autoritățile în comun cu partenerii de dezvoltare care, în mod consecvent accentuează necesitatea reducerii cheltuielilor bugetare.

Analiza prevederilor propuse, denotă factori de risc ce pot determina disfuncționalitatea proceselor administrative reglementate și admiterea incidentelor de integritate/riscurilor de corupție de către agenții publici/persoanele care au/susțin că au influență asupra acestora. Deficiențele prenotate vizează:

- Exercitarea atribuțiilor aferente *"stabilirii situației agriculturii și a piețelor agricole"*;
- *Transparența entității publice responsabile de exercitarea atribuțiilor de agenție de legătură*;
- *Omiterea reglementării obligației de aprobare a raportului asupra execuției planului de selecție a exploatațiilor cu evidență contabilă proprie.*
- *exercitarea cumulativă a atribuțiilor administrative de elaborare și control și riscul stabilirii unor cerințe excesive în raport cu subiecții supuși chestionării.*

Instituirea rețelei de colectare de informații contabile privind veniturile și activitatea economică a exploatațiilor agricole, după modelul Uniunii Europene, poate contribui la *evaluarea obiectivă a performanței Strategiei* naționale de dezvoltare agricolă și rurală, în special a cheltuielilor publice efectuate prin intermediul subvenționării agriculturii și mediului rural și a *politicilor agricole* elaborate

de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, fapt care poate fi apreciat ca fiind conform interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25 mai 2017), în condițiile respectării recomandărilor vizate de compartimentul III al prezentului raport de expertiză anticorupție.

19.01.2024

Digitally signed by Chistol Cristina
Date: 2024.01.19 11:59:22 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Cristina CHISTOL , Inspector principal

S-au găsit 15 rezultate pentru: cristol x

Căutare Salvare

15 conversații Citește mai mult Vizualizare

De la Subiect

cristina cristol [SPAM] //la nr.21-02/647 din 05 martie 2024 cu referire la procedura de examinare a obiecțiilor prin intermediul mijloacelor electronice formulate pe marginea proiectului de lege privind...

Eugenia Cirlig Convocarea în sedința a instituțiilor interesate privind avizarea proiectului de modificare a Legii nr. 50/2021 cu privire la grupurile de acțiune locală (număr unic 1030/MAIA/2023) - în scopul elucidării aspectelor 29 Ian.

[SPAM] //la nr.21-02/647 din 05 martie 2024

Proiect_Lege_RL...11 martie 2024.pdf (218,5 KB) Descărcare Serviciu Eliminare

NI.pdf (364,4 KB) Descărcare Serviciu Eliminare

solicitare.pdf (191,6 KB) Descărcare Serviciu Eliminare

file.view.php.pdf (378,5 KB) Descărcare Serviciu Eliminare

Descărcare toate fișierele atașate

Eliminare toate fișierele atașate

cu referire la procedura de examinare a obiecțiilor prin intermediul mijloacelor electronice, formulate pe marginea proiectului de lege privind rețeaua de colectare de informații contabile despre venituri și activitatea economică a exploatațiilor agricole, inițiată în temeiul pct. 205 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, prin demersul 21-02/647 din 5 martie 2024, comunicăm următoarele.

1. Analizând prin prisma exigențelor vizate de pct.205 al HG 610/2018, reținem *reflectarea parțială* a obiecțiilor și recomandărilor vizate de raportul de expertiză anticorupție ELO24/9398 din 19.01.2024 în *Sinteza obiecțiilor și propunerilor*, or autorul nu reflectă poziția abordată vis-a-vis de recomandările ce țin de:

i) *reglementarea răspunderii juridice* aplicabile pentru divulgarea datelor contabile individuale sau orice alte informații de care a luat cunoștință persoana în timpul exercitării funcției

ii) *reconsiderarea formulei de reglementare* propuse și analiza posibilității încadrării RICA în sistemul administrativ și sistemele informaționale existente, or obligația desemnării unei entități publice responsabile de exercitarea atribuțiilor de "agenție de legătură" (în sensul prevăzut de prevederile Regulamentului 1217/2009 din 30 noiembrie 2009), incumbă autorităților naționale doar în momentul în care, în condițiile prevederilor art.21 Regulamentului 1217/2009, prevederile acestuia, în toate elementele, devin incidente pentru autoritățile naționale.

iii) Revizuirea spectrului de atribuții vizat de art.8 și excluderea factorilor de risc specifici exercitării cumulative a atribuțiilor administrative de elaborare și control. O soluție în acest sens, poate constitui precizarea, în conținutul art.8 lit.d)-e) a rolului de structură analitică și a faptului că verificarea în speță se rezumă la contrapunerea datelor din fișă cu datele disponibile din alte resurse informaționale

2. Cu referire la observațiile evidențiate de autor vis-a-vis de obiecțiile vizate de raportul de expertiză anticorupție ELO24/9398 din 19.01.2024, ce țin de utilizarea la Art.1 alin.(3) a expresiei "stabilirea situației agriculturii și a piețelor agricole", se reiterează argumentele ce vizează riscurile aferente utilizării expresiei prenotate, or aceasta atribuie caracter ambiguu noimei și constituie precondiții pentru interpretarea extensivă a limitei competenței instituționale.

Totodată, se impun următoarele clarificări:

i) Scopul evidențiat de către autor în Art.1 alin.(3) al proiectului ("(3) Informațiile obținute în conformitate cu prezenta Lege servesc drept bază pentru stabilirea situației agriculturii și a piețelor agricole, precum și pentru stabilirea veniturilor agricole a exploatațiilor agricole."), nu corespunde scopului declarat al proiectului vizat de nota informativă (evaluarea comparativă a activităților economice a exploatațiilor agricole pentru determinarea eficienței cheltuielilor suportate din buget pentru atingerea obiectivelor Strategiei naționale de dezvoltare agricolă și rurală și a politicilor agricole elaborate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare). Astfel, redacția de alternativă vizată de recomandarea raportului de expertiză anticorupție ELO24/9398 din 19.01.2024, a fost elaborată înaintată și reflectă poziția expusă de autor în contextul justificării inițiativei.

ii) apreciind raționamentele expuse de către autor în contextul argumentării respingerii recomandării propuse, reținem faptul că exercitarea prerogativelor de putere publică în scopul realizării unui interes public, impune necesitatea reglementării clare și fără echivoc a spectrului de atribuții exercitate, or funcția publică presupune ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul Legii, în scopul realizării prerogativelor de putere publică. Formularea, de o manieră ambiguă a atribuțiilor/funcțiilor exercitate de către entitatea publică/agentul public, periclitează certitudinea raporturilor juridice reglementate și eficiența investigării ulterioare a acțiunilor realizate de către subiecții prenotați și atragerea la răspundere a acestora pentru eventualele abuzuri admise.

Răspuns - Răspuns la toți - Redirecționare - Mai multe acțiuni

Filtre elementare

☐ are fișiere atașate

☐ este marcat

☐ este necitit

Filtre avansate

Print de la

Trimis la

Data trimiterii

Fișiere atașate

Dimensiune

Stare

Etichetă

Folder

Condiționari

Faceți clic pentru a adăuga înainte de bula selectată sau la sfârșit. Notă: Și este subînțeles în termeni alăturati

AND OR NOT (11)

Partly sunny

2024

502 Cx debrucatură

Download Word

Zimbab: Rezultatele căut

ROU

09:44

26/03/2024